

Hör dagens heliga evangelium från Joh 3:1–15.

1 Bland fariseerna fanns en man som hette Nikodemus, en av judarnas rådsherrar. 2 Han kom till Jesus en natt och sade: "Rabbi, vi vet att du är en lärare som kommer från Gud. Ingen kan göra de tecken som du gör om inte Gud är med honom."

3 Jesus svarade: "Jag säger dig sanningen: Den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike." 4 Nikodemus sade: "Hur kan en människa bli född när hon är gammal? Hon kan väl inte komma in i moderlivet och födas en gång till?" 5 Jesus svarade: "Jag säger dig sanningen: Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike. 6 Det som är fött av köttet är kött, och det som är fött av Anden är ande. 7 Var inte förvånad över att jag sade att ni måste födas på nytt. 8 Vinden blåser vart den vill, och du hör dess sus, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den är på väg. Så är det med var och en som är född av Anden."

9 Nikodemus frågade: "Hur kan det gå till?" 10 Jesus svarade: "Du är Israels lärare. Förstår du inte det här? 11 Jag säger dig sanningen: Vi talar om det vi vet och vittnar om det vi har sett, men ni tar inte emot vårt vittnesbörd. 12 Om ni inte tror när jag talar till er om det jordiska, hur ska ni då kunna tro när jag talar till er om det himmelska?"

13 Ingen har stigit upp till himlen utom den som kom ner från himlen, Människosonen som är i himlen. 14 Och så som Mose upphöjde ormen i öknen måste Människosonen bli upphöjd, 15 för att var och en som tror på honom ska ha evigt liv."

Så lyder det heliga evangeliet. Gud, tack för ditt heliga ord. Låt oss be.

Gud, Fader, Son och Ande, kom och lär oss det vi behöver veta om dig och hur du frålsar oss. Men lär oss också att ödmjukt böja oss och tillbe dig i ditt majestät inför det som vi inte förstår. Amen.

Trefaldighetssöndagen, Heliga Trefaldighets dag eller Treenighetssöndagen, ger oss en

sammanfattning av det viktigaste i den kristna läran. Den talar om Gud som tre personer: Fadern, Sonen och Anden. Det är ett mysterium, och det uttrycks också genom dagens tema: Den dolde Guden. Det finns saker som Gud har uppenbarat klart för oss, och det finns sådant som verkar omöjligt att förstå för vårt förstånd. Kanske är just läran om Treenigheten det svåraste, för det är ju en omöjlig tanke: en enda Gud, men tre personer som alla är Gud.

Vi får försöka ta till oss de delar av undervisningen som går att förklara på något sätt. Där hjälper oss berättelsen om rådsmedlemmen Nikodemus, som ville lyssna till Jesus men som inte vågade visa det i dagsljus. Så han sökte upp Jesus på natten. Han var medlem i Stora rådet och vi känner till honom som den som tillsammans med Josef från Arimatea bar Jesus till graven med en förmögenhet i välluktande oljor för begravningen. Texten kan sammanfattas i två satser:

1. Den Treenige ger liv genom dopet.
2. Den Treenige ger liv genom Ordet om den korsfäste.

1. Den Treenige ger liv genom dopet.

Nikodemus börjar sitt samtal med att ge Jesus erkännande att han kommer från Gud. Han har sett de tecken som Jesus gjorde och drar sina slutsatser av dem. Men Jesus går rakt in på den väsentliga frågan hur en människa kan se Guds rike och komma in i det. Han säger klart ut att en människa som inte föds på nytt är förlorad. Hon kommer att stå utanför Guds rike, underförstått på den dagen när Jesus återvänder till dom.

Det här är viktigt att notera, för sanningen att det finns en förtappelse är en sanning som förnekas i många predikstolar i dag. Läran om den dubbla utgången är svår för oss, men den är lika glasklart framställd som den är svår att smälta. Den som inte känner Jesus och står under hans beskydd väntar en förfärande dom på den yttersta dagen. Talet om frålsning blir meningslöst om det inte finns risk för att gå förlorad. Därför måste vi fråga: Hur ska vi då undkomma det hemska ödet?

Jesus berättar för Nikodemus var frälsningen finns. Han börjar med dopet. Den som av naturen är född köttslig behöver bli född på nytt av vatten och Ande. Men Nikodemus förstår inte det här. Det är nya begrepp för honom. Jesus tillrättavisar honom: Du är Israels lärare. Du borde ha förstått vad jag vill säga.

Nikodemus är en lärare i Gamla testamentet. Talas det där om nyfödelsen? Det gör det. Vi kan gå till profeten Hesekiel, kap 11:

19 Jag ska ge dem ett och samma hjärta, och en ny ande ska jag lägga i deras bröst. Jag ska ta bort stenhjärtat ur deras kropp och ge dem ett hjärta av kött, 20 för att de ska vandra efter mina stadgar och hålla mina bud och följa dem. De ska vara mitt folk, och jag ska vara deras Gud.

Och i kap 36:

25 Jag ska stänka rent vatten på er så att ni blir rena. Jag ska rena er från all er orenhet och från alla era avgudar. 26 Jag ska ge er ett nytt hjärta och låta en ny ande komma in i er. Jag ska ta bort stenhjärtat ur er kropp och ge er ett hjärta av kött. 27 Jag ska låta min Ande komma in i er och göra så att ni vandrar efter mina stadgar och håller mina lagar och följer dem.

Nikodemus kände de här orden mycket väl. Han visste att Hesekiel hade talat om rening genom vatten och att Anden skulle ge ett nytt hjärta, ett hjärta som vill det som Gud vill. Han skulle föda dem på nytt, av vatten och Ande.

Men Nikodemus hade inte förstått det. Han tänkte på den nya födelsen på ett fysiskt sätt. "Hur kan en människa bli född när hon är gammal? Hon kan väl inte komma in i moderlivet och födas en gång till?" Jesus förebrår honom för det här. Det handlar om en andlig nyfödelse. Ordet "födas på nytt" kan också översättas "födas ovanifrån". När vi föds på ett naturligt sätt är det vår mor som ger liv åt oss. När vi föds ovanifrån är det Gud som ger oss liv genom Anden.

Jesus gör det klart att det är genom dopet som vi föds på nytt: genom vatten och Ande. Och han säger också vad som följer om vi inte blir döpta:

Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike.

Varför kan en odöpt inte komma in i Guds rike? För att det som är fött av kött är kött, och kött och blod kan inte ära Guds rike. Köttet, den gamla naturen som blev vår när vi föddes av vår mor, är fördärvat av synden. Det kan inte ha gemenskap med Gud. Men genom dopet har vi blivit klädda i Jesu rättfärdighet, och i den dräkten kan vi komma till Gud, för den dräkten har ingen fläck, ingen svaghet, ingenting som strider mot Guds vilja. Det här understryker Paulus så starkt i Gal 3:26f:

Alla är ni Guds barn genom tron på Kristus Jesus. Alla ni som blivit döpta till Kristus har iklätt er Kristus.

Så är den treenige Guden med i vårt dop: Fadern tar oss till sina barn, Sonen klär på oss sin rättfärdighet, och Den Helige Ande föder oss på nytt så att vi får kallas Guds barn. Därför döper vi i Faderns och Sonens och Den Helige Andes namn.

Ibland diskuterar man flitigt hur det ska gå med dem som inte har hunnit bli döpta. Det ska vi inte spekulera i. Låt Gud sköta det som inte är uppenbart. Vi ska sköta det vi har fått befallning om. Och det är att döpa, också de små barnen som föds i kristna hem och som föräldrarna vill föra till dopet för att de ska få del av Treenighetens välsignelser. Men det är också viktigt att vi undervisar om vad dopet betyder. Det är därför vi har konfirmationsundervisning. Jesus gör det väldigt klart i fortsättningen av texten, att vi ska undervisa om vad dopet betyder.

2. Den Treenige ger liv genom Ordet om den korsfäste.

Jesus tar en händelse från GT som utgångspunkt för att förklara vad hans uppgift är. Han hänvisar till kopparormen i öknen, som omtalas i 4 Mos 21. Den berättelsen var välkänd för Nikodemus och för alla judar. Nu ger Jesus den en förklaring, han öppnar dess innebörd.

Ökenvandrarna visade allt som oftast prov på sitt köttsliga sinne. Den här gången knotade de över att de inte fick någon ordentlig mat och blickade tillbaka till Egyptens köttgrytor.

Då sände Herren giftiga ormar som bet folket, och många dog. Den som förledde Adam och Eva i paradiset kom i ormens gestalt, djävulen själv.

När ormarna anföll insåg folket att de hade syndat. De kom och bad Mose att han skulle be för dem att Herren skulle ta bort ormarna. Men det gjorde han inte på det sätt som de ville. I stället för att helt enkelt låta ormarna dö eller försvinna på något annat sätt gav han order till Mose att göra en orm av koppar och hänga upp den på en påle. Den som blev ormbiten skulle se på kopparormen och så få leva.

Det här var ju helt orimligt. Det enda sättet som man tänker på när man blir angripen av ormar är att döda dem, att bli kvitt själva ormarna. Men nu skulle man i stället titta bort, se på en orm av metall som hänger på en påle. Många tyckte säkert att det var löjligt. Men den som såg bort från sin egen kamp och litade på Ordet om att finna sin frälsning i att se på kopparormen fick verkligen livet tillbaka.

Det är en väldigt stark bild av hur Människosonen måste hängas på korset och dö för att världen ska få liv. Och nu går budet ut: se på den korsfäste! Avstå från din egen kamp med synden. Se på Jesus. Han är den ende som kan ge dig liv.

Här är alla tre personer i gudomen med för att frälsa oss från synden: Fadern älskar den fallna världen och ser att vi är förlorade om han inte ingriper. Så sänder han sin älskade Son för att frälsa oss. Han måste gå in i alla frestelser som möter människor, men han faller inte i synd eftersom han inte har något ont kött som anfäller med sina begärelser. Han lever fullkomligt, men ändå blir han anklagad, förd inför sina fiender där han torteras på det grymmaste sätt och slutligen blir korsfäst och dör. Kopparormen är en bild, men Människosonen som blir spikad på ett kors är verkligheten. Han hängs där i stället för oss, som borde ha straffats, för det var ju vi som syndade.

Men han uppstår, för han som var oskyldig och Gud själv, kunde inte behållas av döden. Nu kommer Anden och förklarar för oss att det här har skett för att vi ska få tillhöra ho-

nom och leva med honom i hans rike, och han försäkrar oss att var och en som tror på honom en gång uppstå för att leva i evig salighet med honom och med alla som har älskat honom.

Andens uppgift är att visa på Jesus. Han kom med budet till israeliterna i öknen: Se på kopparormen! Och var och en som såg på den fick leva. När Anden säger till oss att se på Jesus skapar han också tron hos oss. När Anden kommer med ordet tillsammans med det synliga medlet, vattnet, till det lilla barnet som döps, då väcker han också tron hos barnet. Det blir fött på nytt till Guds barn.

Och i dag kommer Anden med samma Ord till dig som kämpar med synd och anklagelser för att du inte har levt så som Jesus vill: Tro på Jesus, se på honom, se att han har dött för dina synder, så att du är fri! Genom honom har du evigt liv. Vi ska läsa den härliga versen som kommer strax efter vår text:

Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv.

Det här är den grund som vi får ha med oss när vi nu under det kommande kyrkans halvår, Andens och växandets tid, behöver lära oss mera om vad det betyder att leva som Guds barn i en svår och grym värld. Vi lever inte längre för oss själva, utan vi lever för Honom som dött och uppstått för oss. Och att leva för Honom är att leva för våra medmänniskor, sköta den tjänst som Gud ger oss, troget och med bön om att den Treenige ska ge oss kraft och förmåga, så som han också har förlåtit oss alla våra synder utan egen förskyllan.

Ära vare Fadern och Sonen och Den Helige Ande, en sann Gud, höglövad i evighet. Amen.